

II

(Aktai, kurių skelbti neprivaloma)

KOMISIJA

KOMISIJOS SPRENDIMAS

2005 m. balandžio 18 d.

dėl neatidėliotinių priemonių, susijusių su neleistinu genetiškai modifikuotu organizmu „Bt10“ kukurūzų produktuose

(pranešta dokumentu Nr. C(2005) 1257)

(Tekstas svarbus EEE)

(2005/317/EB)

EUROPOS BENDRIJŲ KOMISIJA,

atsižvelgdama į Europos bendrijos steigimo sutartį,

atsižvelgdama į 2002 m. sausio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 178/2002, nustatantį maistui skirtų teisės aktų bendruosius principus ir reikalavimus, įsteigiantį Europos maisto saugos tarnybą ir nustatantį su maisto saugos klausimais susijusias procedūras⁽¹⁾, ypač į jo 53 straipsnio 1 dalį,

kadangi:

(1) 2003 m. rugsėjo 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos Reglamente (EB) Nr. 1829/2003⁽²⁾ dėl genetiškai modifikuoto maisto ir pašarų 4 straipsnio 2 dalyje ir 16 straipsnio 2 dalyje numatyta, kad joks genetiškai modifikuotas maistas ar pašarai nepateikiami į Bendrijos rinką, jeigu jiems pagal to reglamento nuostatas nėra išduotas leidimas. To paties reglamento 4 straipsnio 3 dalyje ir 16 straipsnio 3 dalyje numatyta, kad leidimas neišduodamas jokiame genetiškai modifikuotam maistui ir pašarams, jeigu nėra tinkamai ir pakankamai įrodyta, kad jie nedaro žalingo poveikio žmonių sveikatai, gyvūnų sveikatai ar aplinkai, neklaidina vartotojo ir nesiskiria nuo maisto ir pašarų, kuriuos jie skirti pakeisti, tiek, kad įprastai juos vartojant ne nukentėtų žmonių ir gyvūnų mityba.

(2) 2005 m. kovo 22 d. Jungtinių Amerikos Valstijų valdžios institucijos (JAV valdžios institucijos) informavo Komisiją, kad yra tikėtina, jog nuo 2001 m. į Bendriją buvo

eksportuojami kukurūzų produktai, užteršti genetiškai modifikuotais kukurūzais pavadinimu „Bt10“ (užteršti produktai), kurių nebuvo leista pateikti į Bendrijos rinką, ir šis eksportas tęsiasi. Be to, šios institucijos informavo Komisiją, kad minėtų produktų taip pat nebuvo leista pateikti į Jungtinių Amerikos Valstijų rinką.

(3) Nepažeidžiant valstybių narių įsipareigojimų dėl kontrolės, priemonės, kurių reikia imtis dėl tikėtino užterštų produktų importo, turi būti visapusiškos ir bendros, kad galima būtų imtis greitų ir efektyvių veiksmų bei išvengti skirtingos šios padėties traktuotės valstybėse narėse.

(4) Reglamente (EB) Nr. 178/2002 53 straipsnyje numatyta galimybė priimti neatidėliotinas Bendrijos priemones dėl iš trečiosios šalies importuojamo maisto ir pašarų, kad būtų apsaugota žmonių sveikata, gyvūnų sveikata ir aplinka, kai priemonėmis, kurių ėmėsi atitinkamos valstybės narės, rizika negali būti patenkinamai lokalizuota.

(5) Nors apie produktų užteršimą Syngenta – genetiškai modifikuotus kukurūzus „Bt10“ sukūrusi bendrovė, JAV valdžios institucijoms pranešė 2004 m. gruodį, nei minėtoji bendrovė Syngenta, nei JAV valdžios institucijos nepateikė jokių duomenų, kuriais remdamasi Europos maisto saugos tarnyba (Tarnyba) galėtų įvertinti genetiškai modifikuotų kukurūzų „Bt10“ saugą pagal Reglamente (EB) Nr. 1829/2003 nustatytus reikalavimus. Pasak Tarnybos⁽³⁾, kadangi šios informacijos nėra, vis dar reikia patvirtinti, kad „Bt10“ yra saugūs.

(1) OL L 31, 2002 2 1, p. 1. Reglamentas su paskutiniais pakeitimais, padarytais Reglamentu (EB) Nr. 1642/2003 (OL L 245, 2003 9 29, p. 4).

(2) OL L 268, 2003 10 18, p. 1.

(3) 2005 m. balandžio 12 d. Europos maisto saugos tarnybos pareiškimas.

- (6) Atsižvelgiant į tai, kad nėra pakankamai duomenų, pagal kuriuos galima būtų įvertinti genetiškai modifikuotų kukurūzų „Bt10“ saugą, kad būtų užtikrintas Bendrijos pasirinktas aukštas sveikatos priežiūros lygis, ir į prielaidą dėl produktų, kuriems pagal Reglamentą (EB) Nr. 1829/2003 nėra išduotas leidimas, keliamos rizikos, atsižvelgiant į Reglamento (EB) Nr. 178/2002 7 straipsnyje nustatytą atsargumo principą, tikslinga imtis neatidėliotinių priemonių, kad būtų užkirstas kelias pateikti į Bendrijos rinką užterštus produktus.
- (7) Remiantis Reglamente (EB) Nr. 178/2002 nustatytais bendraisiais reikalavimais, maisto ir pašarų verslo vykdytojams tenka pagrindinė teisinė atsakomybė užtikrinti, kad maisto produktai ir pašarai jų valdomose verslo įmonėse atitiktų maistui skirtų teisės aktų reikalavimus, ir patikrinti, ar šie reikalavimai vykdomi. Todėl pareiga įrodyti, kad užteršti produktai nebuvo pateikti į rinką, tenka verslo vykdytojui, atsakingam už pirmąjį pateikimą į rinką. Šiam tikslui neatidėliotinėmis priemonėmis turėtų būti reikalaujama, kad tam tikri iš Jungtinių Amerikos Valstijų importuojami produktai galėtų būti pateikiami į rinką tik tokiu atveju, jeigu pateikiama tyrimų ataskaita, įrodanti, kad tie produktai nėra užteršti genetiškai modifikuotais kukurūzais „Bt10“. Tyrimų ataskaitą turi parengti akredituota laboratorija pagal tarptautiniu mastu pripažintus standartus.
- (8) Siekiant palengvinti kontrolę, visi į rinką pateikiami maisto produktai ir pašarai turėtų būti ištiriami taikant patvirtintą aptikimo metodą. Bendrovės Syngenta buvo paprašyta pateikti konkrečioms atvejams skirtą genetiškai modifikuotų kukurūzų „Bt10“ aptikimo metodą, taip pat kontrolinius pavyzdžius. Po to, Reglamento (EB) Nr. 1829/2003 32 straipsnyje nurodytos Bendrijos etaloninės laboratorijos (CLR) buvo paprašyta patvirtinti šio produkto aptikimo metodą remiantis bendrovės Syngenta pateiktais duomenimis. Syngenta pateikė aptikimo metodą, jo aprašymą galima rasti šiuo adresu <http://gmo-crl.jrc.it>.
- (9) Atsižvelgiant į tai, kad šiame sprendime numatytos priemonės turi būti proporcingos ir nevaržyti prekybos labiau, negu būtina, jos turėtų būti taikomos tik tada, kai manoma, kad yra tikimybė, jog produktai užteršti genetiškai modifikuotais kukurūzais „Bt10“. Remiantis iš JAV valdžios institucijų gauta informacija, iš Jungtinių Amerikos Valstijų į Bendriją nėra importuojami nei genetiškai modifikuotų kukurūzų grūdai, nei joks kitas iš jų pagamintas produktas, išskyrus kukurūzų glitimo pašarus ir pašarui skirtą žlaugtą. Todėl pastariesiems produktams turėtų būti taikomos minėtosios priemonės.
- (10) Nepaisant Komisijos pateiktų prašymų, JAV valdžios institucijos negalėjo pateikti jokių garantijų, kad „Bt10“ nėra į Bendriją importuojamuose kukurūzų glitimo pašaruose ir žlaugtuose, kuriuose yra ar kurie pagaminti iš genetiškai modifikuotų organizmų, kadangi Jungtinėse Amerikos Valstijose trūksta šių produktų atskyrimo ar atsekamumo priemonių.
- (11) Kalbant apie maisto produktus, pagal Komisijai pateiktą informaciją jokie iš Jungtinių Amerikos Valstijų importuojami kukurūzai Bendrijoje nenaudojami maisto produktams gaminti. Tačiau valstybės narės turėtų stebėti, ar rinkoje yra genetiškai modifikuotų kukurūzų maisto produktų, ir ar jie neužteršti „Bt10“. Remdamasi valstybių narių pateikta informacija Komisija apsvaistys bet kokios tinkamos priemonės būtinybę.
- (12) Šios priemonės turėtų būti įvertintos po 6 mėnesių, kad galima būtų nustatyti, ar jos vis dar reikalingos.
- (13) Šiame sprendime numatytos priemonės atitinka Maisto grandinės ir gyvūnų sveikatos nuolatinio komiteto nuomonę.

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Taikymo sritis

Šis sprendimas taikomas šiems produktams, kurių kilmės šalis yra Jungtinės Amerikos Valstijos:

- kukurūzų glitimo pašarams, kuriuose yra arba kurie pagaminti iš genetiškai modifikuotų kukurūzų, kurių KN kodas yra 2309 90 20,
- žlaugtam, kuriuose yra arba kurie pagaminti iš genetiškai modifikuotų kukurūzų, kurių KN kodas yra 2303 30 00.

2 straipsnis

Pirmojo pateikimo į rinką sąlygos

1. Valstybės narės leidžia pirmą kartą pateikti į rinką 1 straipsnyje nurodytus produktus tik tada, kai kartu su siunta pateikiamas akredituotos laboratorijos išduotas tyrimų ataskaitos originalas, paremtas tinkamu ir patvirtintu konkrečioms atvejams skirtu genetiškai modifikuotų kukurūzų „Bt10“ aptikimo metodu, įrodantis, kad produkte nėra kukurūzų „Bt10“ ar pašarų, pagamintų iš kukurūzų „Bt10“.

Jeigu 1 straipsnyje minėtų produktų siunta yra padalyta, kartu su kiekviena padalytos siuntos dalimi turi būti pateikiama pirmoje pastraipoje numatytos tyrimų ataskaitos patvirtinta kopija.

2. Jeigu tokios tyrimų ataskaitos nėra, Bendrijoje įsisteigęs verslo vykdytojas, atsakingas už pirmąjį produkto pateikimą į rinką, 1 straipsnyje minėtus produktus atiduoda ištirti, kad įrodytų, jog juose nėra kukurūzų „Bt10“ ar pašarų, pagamintų iš kukurūzų „Bt10“. Kol bus gauta tyrimų ataskaita, siunta į Bendrijos rinką nepateikiama.

3. Valstybės narės informuoja Komisiją apie teigiamus (nepalankius) tyrimų rezultatus pasinaudodamos Skubaus įspėjimo apie nesaugius maisto produktus ir pašarus sistema.

3 straipsnis

Kitos kontrolės priemonės

Valstybės narės imasi atitinkamų priemonių, įskaitant su jau į rinką pateiktais 1 straipsnyje minėtais produktais susijusį atsitiktinių mėginių ėmimą ir tyrimus, kad būtų patikrinta, ar nėra kukurūzų „Bt10“ ar pašarų, pagamintų iš kukurūzų „Bt10“. Jos informuoja Komisiją apie teigiamus (nepalankius) tyrimų rezultatus pasinaudodamos Skubaus įspėjimo apie nesaugius maisto produktus ir pašarus sistema.

4 straipsnis

Užterštos siuntos

Valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad 1 straipsnyje minėti produktai, kuriuose randama kukurūzų „Bt10“, ar iš kukurūzų „Bt10“ pagaminti pašarai nebūtų pateikiami į rinką.

5 straipsnis

Išlaidų susigrąžinimas

Valstybės narės užtikrina, kad išlaidas, patirtas įgyvendinant 2 ir 4 straipsnius, padengtų už pirmąjį pateikimą į rinką atsakingi verslo vykdytojai.

6 straipsnis

Priemonės persvarstymas

Šis sprendimas persvarstomas ne vėliau kaip iki 2005 m. spalio 31 d.

7 straipsnis

Adresatai

Šis sprendimas skirtas valstybėms narėms.

Priimta Briuselyje, 2005 m. balandžio 18 d.

Komisijos vardu

Markos KYPRIANOU

Komisijos narys